

Sviatok sv. Rodiny

30. december 22

Mt 2, 13 – 15, 19 – 23

Milé sestry a bratia v Kristovi

Vo vianočnej oktáve si pripomíname nielen novonarodeného Ježiša, nielen jeho matku Máriu – ktoré sú najviac oslavovanými postavami vianočného príbehu. Okrem nich slávime aj sviatok, zvyčajne nedeľu (v tomto roku takej niet), ktorým si uctieваме sv. Rodinu. Chceme sa jej poďakovať za príklad, vzor, ktorý nám dáva – nielen ako jej jednotliví členovia ale aj ako celok. Je to pre nás zároveň príležitosť uvedomiť si význam rodiny ako celku. To je osobitne dôležité dnes, v dnešnom svete, v dnešnej dobe.

Dnes sa často rodina zužuje na súhrn jednotlivých členov, jednotlivých osobných záujmov. Potom niet divu, že tieto záujmy sa dajú zamieňať, že niektorí chápu toho druhého ako niekoho ľahko zameniteľného. Rodinu by sme nemali zúžiť len na jej jednotlivých členov, na priesečník ich osobných záujmov. Rodina je oveľa viac priesečníkom vzájomných vzťahov, z ktorých každý je jedinečný, z ktorých každý má svoj význam pre ostatných, osobitne ale pre tých najmenších a najzraniteľnejších – teda pre deti.

Čo môže povedať dnešným rodinám sv. Rodina? Ako môže svojím príkladom pomôcť? Treba si uvedomiť, že sa nejedná o zvyčajnú rodinu, nedala by sa na ňu aplikovať nejaká vzorová, modelová rodina. Veď keď si premietneme ich jednotlivé osobné príbehy, keď ich porovnáme s naším chápaním rodiny, tak každý jeden z nich sa niečím vymyká z bežnej schémy, predstavy akú máme o rodine, o otcoch, manželoch, matkách, či deťoch. A predsa nám ich dnes cirkev ponúka ako príklad. Prečo?

Trochu nám pri tom chce pomôcť aj dnešné čítanie, osobitne to z Listu Kolosanom. Ale pre kritického poslucháča aj tento text sa zdá byť cudzím, mimo našej dnešnej reality. Mnohí keď počujú, že ženy majú byť podriadené svojim manželom, na základe nášho dnešného spôsobu chápania, keďže sme naučení počúvať skôr objektne, túto pasáž hneď zavrhnú ako nemoderné patriarchálne usporiadanie. Ale nevytrhajte takúto výpoveď z dobového kontextu, ktorý bol postavený na duchovnom chápaní rodiny. V tomto duchovnom chápaní sa rodina je založená na duchovnom vzťahu, ktorý máme s Bohom. Boh je ten, ktorý je na pozadí aj našich medziľudských vzťahov. Alebo dnes sa dá povedať že skôr nie je - čo potom vedie k osobitnej krehkosti dnešných rodín.

Autorovi tohto listu záležalo v prvom rade na duchovnom usporiadaní rodiny. Aby sme tomu lepšie porozumeli, skúsme v tomto texte počuť skôr to negatívne, čo prekáža dobrému životu rodiny. V prvom rade tu počujeme varovanie pred otcami, ktorí sa snažia viac vládnuť, ako milovať, mať radi. Takisto môžeme v uvedenom texte vnímať varovanie pred matkami, manželkami, ktoré sa snažia za každú cenu budovať si svoju vlastnú moc. Podobne sa tu nejedná o návod na výchovu, ale o varovanie pred snahou deti nie vychovávať, ale skôr ich potláčať, utláčať. Takisto môžeme v tomto texte počuť varovanie pre deti, aby sa nesnažili za každú cenu sa búriť, proti všetkému protestovať, rovnako aj varovanie pre otcov, aby sa nezastrašovali svoje deti.

Ak by sme chceli to zovšeobecniť, ak by sme chceli nájsť spoločného menovateľa, tak je to láska, ako spojivo vzájomných vzťahov. Láska, ktorá sa u veriaceho človeka odvíja od Boha – od Otca. Boh Otec je ten, ktorý nás otvára k vnímaniu sveta okolo nás, ktorý nás vyvádza zo zaujatia samým sebou a vyzýva nás ku vzťahom k našim blíždym. Zabraňuje tak, aby sme v druhom nevideli prostriedok na dosiahnutie svojich záujmov, ale toho iného, blížneho. Cez ktorého sa aj my samotní stávame viac človekom.

Prosme dnes za to, aby sa nám to v našich rodinách, aj v tej veľkej, ktorou je cirkev darilo.

Viliam Arbet